

สมรรถนะหลักด้านคุณภาพบริการ ของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายโดยกระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์

DEVELOPMENT OF KEY PERFORMANCE INDICATORS IN SERVICE QUALITY FOR ELECTRICITY DISTRIBUTION USING ANALYTICAL NETWORK PROCESS

ปารเมศ ชุติมา¹ บัณฑิต เอื้ออาภรณ์² กุลยศ อุดมวงศ์เสรี³ และ กมลวรรณ ชัยพรหม⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาดัชนีวัดสมรรถนะหลักให้มีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ และสะท้อนถึงการดำเนินงานที่แท้จริง สำหรับใช้ในการกำกับดูแลและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพบริการของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย แนวทางการวิจัยเริ่มจากการศึกษาดัชนีวัดสมรรถนะที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย อันได้แก่การไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แล้วนำมาทำการเทียบเคียงกับดัชนีวัดสมรรถนะของการไฟฟ้าของต่างประเทศ โดยแบ่งมุมมองของดัชนีวัดสมรรถนะออกเป็น 5 มุมมองตามแนวคิดของสหภาพยุโรป (EU) อันได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านความต่อเนื่อง ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความพึงพอใจของลูกค้า และด้านอื่นๆ หลังจากนั้นทำการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายที่มีต่อดัชนีวัดสมรรถนะทั้งหมดที่รวบรวมได้ รวมถึงการให้คะแนนน้ำหนักความสำคัญในมุมมองการให้บริการ นำน้ำหนักความเหมาะสมกับองค์กรและความพร้อมของข้อมูลของแต่ละตัวโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นจึงประยุกต์ใช้เทคนิคกระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์ (Analytical Network Process: ANP) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Super Decision ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทั้งหมด ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายให้ความสำคัญกับมุมมองในการให้บริการด้านต่างๆ มากน้อยเพียงใด ทราบถึงเกณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการคัดเลือกดัชนีวัดสมรรถนะหลักขององค์กร โดยได้ดัชนีวัดสมรรถนะหลักที่มีความเหมาะสมกับองค์กรมากที่สุด และมีความพร้อมของข้อมูลทั้งสิ้น 12 ตัว ซึ่งได้ความเห็นชอบจากผู้บริหารการไฟฟ้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

คำสำคัญ: กระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์, ดัชนีวัดสมรรถนะหลัก, คุณภาพบริการ

¹ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10330

² ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10330

³ ภาควิชาวิศวกรรมกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10330

to study and develop key performance indicators (KPIs) that are practically suitable and reflecting the actual operations of electricity distribution companies. They also employ for control and evaluation the operations against the standard of agreed service quality. The research starts with the study and collecting of KPIs presently used in the electrical distribution companies in Thailand and then benchmark them with electrical distribution companies in the other countries. According to the EU perception, the indices are classified into 5 categories, i.e. quality, continuity, reliability, customer satisfaction and others. In the next step, involved officers from the electricity distribution companies are inquired to select KPIs from provided according to their opinion, are suitable for their owned organizations and score their points of view in terms of service quality, consistency of the organization, and readiness of the data for all KPIs through the systematically designed questionnaire. Thereafter, Analytical Network Process (ANP) is applied to the collected data. The Super Decision is used to analyse all the obtained information. The results will illustrate each utility perception on its owned service category which will then be used in selecting the KPIs. With this process it is assured the final selected KPIs will be suitable and complied with utility and customer requirements. Finally, there are 12 KPIs to verify distribution utility service performance. The involved officers and Stakeholders are agree with these results.

Keyword: Analytical Network Process, Key Performance Indicators, Service Quality

1. บทนำ

การบริหารจัดการในยุคปัจจุบันมักจะมีคำกล่าวว่า “องค์กรที่ประสบความสำเร็จ มักจะเป็นองค์กรที่ทำการประเมินผลหรือวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement) ของตนเองเป็นประจำ” ซึ่งการวัดผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ จะทำให้เรารู้ถึงสถานะขององค์กรในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร จะต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาส่วนใดบ้าง เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและเติบโตไปได้อย่างยั่งยืน (วิฑูรย์, 2545) การกำหนดดัชนีวัดสมรรถนะหลัก (Key Performance Indicators: KPIs) เป็นเทคนิคหนึ่งที่ได้รับการนิยมนำมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการดำเนินการประเมินองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และ

ประสิทธิผลมากขึ้น ใช้ในการวัดหรือประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมดูแลองค์กรและช่วยลดเวลาในการบริหารงานของผู้บริหารอีกทางหนึ่ง และเป็นโอกาสให้องค์กรสามารถปรับตัวและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ (Seang, 2003)

ปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพของการบริการ เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความพึงพอใจสูงสุด โดยองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพของการบริการ คือ การกำหนดดัชนีที่ใช้ในการวัดความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพในการให้บริการ เพื่อสะท้อนให้เห็น

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

การที่จะสามารถหอบหิ้วของหรือเป้าหมายขององค์กรและความต้องการของลูกค้า เพื่อสร้างให้เกิดความสามารถในการแข่งขันและความพึงพอใจสูงสุดให้เกิดขึ้นกับลูกค้า โดยตัวดัชนีวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีนั้นจะต้องครอบคลุมในทุกๆ ด้านและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการดำเนินงานขององค์กร (พสุ, 2546) เริ่มตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร (Vision) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) การกำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors) การสร้างตัวชี้วัดผลสมรรถนะหรือดัชนีวัดสมรรถนะหลัก (Key Performance Indicators) จนถึงแผนการดำเนินงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Key Action Initiatives) (Bauer, 2004) นอกจากนี้จะต้องมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่นำไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงานที่ดีขึ้น ง่ายในการเก็บข้อมูลและเหมาะสมในด้านต้นทุนของการเก็บรวบรวมข้อมูล (นิรัชรา, 2547)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาดัชนีวัดสมรรถนะที่ผ่านมาพบว่าการพัฒนาดัชนีวัดสมรรถนะในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีความหลากหลายสาขาไม่ว่าจะเป็นด้านการคุณภาพการบริการ งานซ่อมบำรุง การจัดส่งสินค้า เช่น การสำรวจตัวชี้วัดเดิมที่มีอยู่และพัฒนาปรับปรุงตัวชี้วัดใหม่ของทั้งอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการภายใต้หลักการของของการบริหารคุณภาพแบบองค์รวม

(TQM) เพื่อการปรับปรุงผลผลิตขององค์กร (Sinclair and Zairi, 1995) การประยุกต์ใช้เทคนิค Six-Sigma เข้ามาใช้พัฒนากระบวนการบริการต่างๆ เช่น ศูนย์บริการด้านสุขภาพ ธนาคาร หรือบริการตอบรับข้อมูลทางโทรศัพท์ และใช้เทคนิค KPIs เข้ามาใช้ในขั้นตอนของการวัดผล รวมถึงใช้ควบคุมความแปรปรวนต่างๆ ของผลลัพธ์ที่ได้ โดยจะใช้ดัชนีวัดสมรรถนะที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม แต่โดยรวมก็มีวัตถุประสงค์ในการวัดคล้ายกัน คือ ด้านประสิทธิภาพ ต้นทุน เวลาที่ใช้ในการจัดส่ง คุณภาพการบริการ ความพึงพอใจของลูกค้า และการลดความแปรปรวนต่างๆ (Chakrabarty and Tan, 2006) การออกแบบการวัดสมรรถนะของระบบการจัดการงานซ่อมบำรุงรักษา โดยทำการศึกษาแนวคิด กระบวนการ และขั้นตอนต่างๆ ของการซ่อมบำรุงรักษาในโรงงานอุตสาหกรรม แล้วสรุปเป็นโครงสร้างกิจกรรมของระบบการจัดการซ่อมบำรุงรักษา จากนั้นกำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะของกิจกรรมต่างๆ และออกแบบระบบการวัดสมรรถนะโดยอาศัยเทคนิคของเดลฟาย กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ และวิธีการเปรียบเทียบเป็นคู่ๆ พร้อมทั้งการทบทวนระบบการวัดสมรรถนะโดยผู้เชี่ยวชาญ (ธาราริน, 2543) เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาดัชนีวัดสมรรถนะขององค์กรนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ขึ้นอยู่กับความพร้อมและการให้ความสำคัญขององค์กรว่ามีมากน้อยเพียงใด ในขั้นตอนการพัฒนา KPIs นี้ จะต้องมีการรวบรวมดัชนีวัดสมรรถนะที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพื่อที่จะนำมาพิจารณาในการคัดเลือกเป็น KPIs ส่งผลให้ดัชนีวัดสมรรถนะที่

าเป็นที่
ของสมการเชิงเส้นที่หาความสัมพันธ์ของดัชนีวัด
สมรรถนะที่รวบรวมได้ทั้งหมด เพื่อคัดเลือก KPIs
ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการ
ดำเนินงานขององค์กรและสามารถสะท้อนผลการ
ดำเนินงานที่ดีที่สุด ซึ่งเทคนิคที่จะนำมาใช้ในการ
จัดลำดับความสำคัญของดัชนีวัดสมรรถนะใน
งานวิจัยนี้ได้แก่ เทคนิคกระบวนการโครงข่ายเชิง
วิเคราะห์ (Analytic Network Process: ANP) เป็น
เทคนิคที่เกิดจากหลักการพื้นฐานของกระบวนการ
ลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytical Hierarchy
Process: AHP) เป็นการวิเคราะห์การตัดสินใจ
สำหรับปัญหาที่มีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
ต่างๆ ที่มีผลต่อกันภายในระหว่างกลุ่มของ
องค์ประกอบ (Clusters) และระหว่างองค์ประกอบ
(Elements) ภายในกลุ่ม โดยที่ ANP จะเป็นการ
ตัดสินใจภายใต้สมมติฐานที่ว่า องค์ประกอบแต่ละ
องค์ประกอบไม่เป็นอิสระต่อกัน และไม่ได้ใช้การ
กำหนดเป็นลำดับชั้น (Saaty, 2001) ปัจจุบันมี
ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการประมวลผลคือ โปรแกรม
Super Decision (<http://www.superdecisions.com>,
2551) นอกจากนี้ยังพบว่าเทคนิค ANP นี้สามารถ
ประยุกต์ใช้กับงานด้านต่างๆ มากมาย รวมทั้งเป็น
เครื่องมือในการพยากรณ์และตัดสินใจ
เปรียบเทียบในปัญหาต่างๆ หลากหลายรูปแบบ
เช่น การใช้ ANP ในการพยากรณ์ส่วนแบ่งของ
ธุรกิจอาหารประเภทแฮมเบอร์เกอร์ (Saaty, 1999;
Saaty, 2001) ในส่วนการผลิตได้แก่ การตัดสินใจ
ทดแทนผลิตภัณฑ์ในวงจรอายุผลิตภัณฑ์ (Azhar
and Leung, 1993) ประเมินกระบวนการทางธุรกิจ
ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Meade and Rogers,
1997) การวิเคราะห์โครงสร้างการตัดสินใจเลือก

ซื้อรถยนต์ (ดวงทอง และชูเวช, 2547) การ
ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าศึกษา (Kochoke
and Chuvej, 2004) และการพัฒนาระบบช่วยใน
การตัดสินใจเลือกซื้อแท่นพิมพ์ออฟเซตโดย
กระบวนการโครงข่ายเชิงวิเคราะห์ (ก่อโชค และ
จิตินันท์, 2549) ด้านโลจิสติกและห่วงโซ่อุปทาน
ได้แก่การประเมินระบบโลจิสติกที่เหมาะสม
(Meade and Sarkis, 1998) และด้านการวางแผน
พลังงานได้แก่ การตัดสินใจเลือกนโยบายพลังงาน
ที่เหมาะสม (Hamalainen and Seppalaine, 1986)
 เป็นต้น

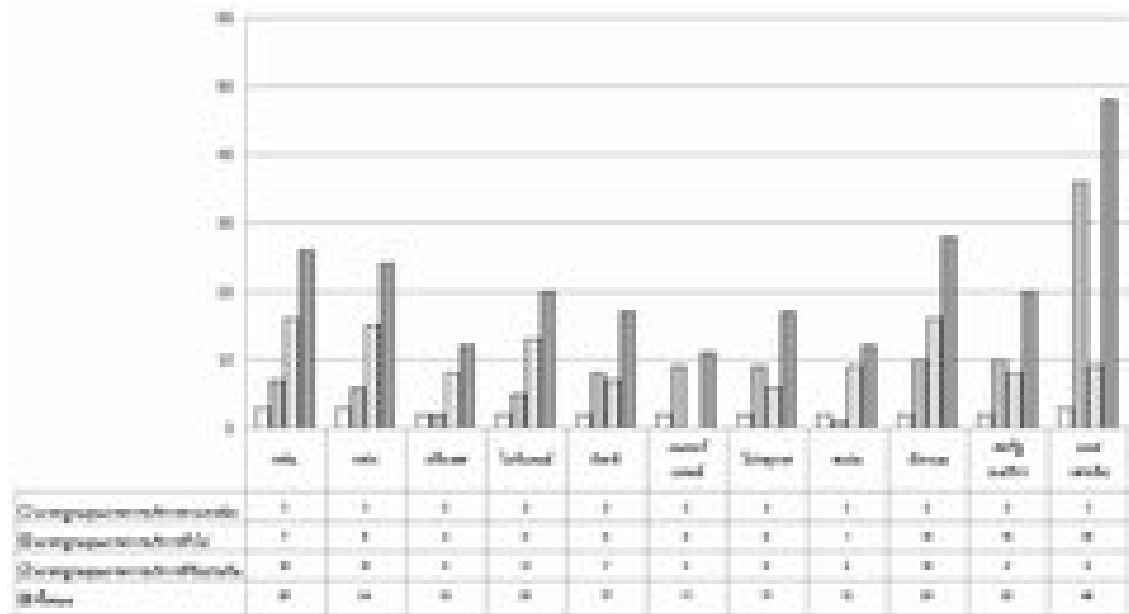
จากการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่าง
ต่อเนื่องได้ส่งผลให้มีจำนวนความต้องการใช้
ไฟฟ้าของประชาชนและภาคธุรกิจมีแนวโน้ม
เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากกิจการจำหน่าย
ไฟฟ้าเป็นกิจการผูกขาดโดยการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย
แต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีระบบการ
จัดการและการประเมินผลการดำเนินงานที่มี
ประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้ ปัจจุบันการไฟฟ้าฝ่ายนครหลวง
และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีจำนวนดัชนีวัด
สมรรถนะที่ใช้ในด้านมาตรฐานคุณภาพการ
บริการทั้งสิ้น 26 และ 24 ตัว ตามลำดับ ในขณะที่
ดัชนีวัดสมรรถนะบางตัวไม่สามารถสะท้อนผล
การดำเนินงานได้จริง ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้ไป
ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประโยชน์
ในทางกลับกันยังก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูลและการจ้าง
พนักงานในการเก็บข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้
จำนวนดัชนีวัดสมรรถนะที่มีทั้งหมดถือได้ว่าเป็น
จำนวนที่ค่อนข้างมากเนื่องจากจำนวนดัชนีวัด
สมรรถนะที่เหมาะสมนั้นในระดับองค์กรหรือ

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

เป็นอันดับหนึ่งจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระหว่างดัชนีวัดสมรรถนะของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายที่ซื้ออยู่ในปัจจุบันกับการไฟฟ้าของต่างประเทศทั้ง 9 ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า ดัชนีวัดสมรรถนะตัวใดที่ได้รับความนิยม มีการนำไปใช้งานในประเทศต่างๆ ขณะเดียวกัน ดัชนีวัดสมรรถนะตัวใดที่ไม่ได้รับความนิยมในการนำไปใช้งานเลย รวมไปถึงการเปรียบเทียบจำนวนดัชนีวัดสมรรถนะแบ่งแยกตามประเภทมาตรฐานคุณภาพการบริการของประเทศต่างๆ ที่สามารถรวบรวมได้ ดังรูปที่ 1

จากรูปที่ 1 จะเห็นได้ว่า แต่ละประเทศมีจำนวนดัชนีวัดสมรรถนะหลักทางด้านเทคนิค ด้านมาตรฐานคุณภาพการบริการทั่วไป และมาตรฐานคุณภาพการบริการที่รับประกันที่แตกต่างกันออกไป โดยประเทศออสเตรเลียมี

จำนวนรวมของดัชนีวัดสมรรถนะค่อนข้างมาก สาเหตุเนื่องมาจากจำนวนบริษัทที่ได้ทำการศึกษาของประเทศนี้มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ จึงมีความหลากหลายของดัชนีวัดสมรรถนะค่อนข้างมาก แต่โดยเฉลี่ยแล้วจำนวนรวมของดัชนีวัดสมรรถนะต่อหนึ่งบริษัทอยู่ที่ 10-20 ตัวเท่ากับประเทศอื่นๆ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนของดัชนีวัดสมรรถนะในแต่ละบริษัทนั้นก็คือ นโยบายในการบริหารงานของแต่ละองค์กร และการเล็งเห็นความสำคัญในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป รวมไปถึงความพร้อมในการจ่ายค่าปรับกรณีไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้สังเกตได้ว่าประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นเพียงประเทศเดียวที่ไม่มีดัชนีวัดสมรรถนะหลักด้านมาตรฐานคุณภาพการบริการที่รับประกัน

รูปที่ 1 การเปรียบเทียบจำนวนดัชนีวัดสมรรถนะแยกตามมาตรฐานคุณภาพการบริการในแต่ละประเทศ

จัดทำแบบสอบถามและสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายที่มีต่อการเปรียบเทียบกับดัชนีวัดสมรรถนะ โดยให้ทำการตัดสินใจเลือกว่าดัชนีตัวใดมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในองค์กร และให้คะแนนความสำคัญของแต่ละมุมมองของดัชนีวัดสมรรถนะดัชนีและเกณฑ์รองต่างๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกดัชนีวัดสมรรถนะ รวมไปถึงการให้คะแนน ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร สะท้อนผลการดำเนินงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงความชัดเจนของดัชนีวัดสมรรถนะ ความพร้อมของข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูล และความทันสมัยของข้อมูล สำหรับดัชนีวัดสมรรถนะแต่ละตัวที่รวบรวมได้ทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ทำการสร้างแบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์เพื่อใช้ในการทำการวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Super Decision โดยแบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์และผลจากการประมวลผลของโปรแกรมสามารถแสดงได้ดังนี้

1) การให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญของมุมมองการบริการด้านต่างๆ

รูปที่ 2 แบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมุมมองการบริการด้านต่างๆ

ตารางที่ 1 คะแนนความสำคัญของมุมมองการบริการด้านต่างๆ

ลำดับที่	มุมมองการบริการด้านต่างๆ	น้ำหนักคะแนนความสำคัญ	
		กฟน.	กฟภ.
1	ด้านคุณภาพ (Quality)	0.260	0.281
2	ด้านความต่อเนื่อง (Continuity)	0.102	0.203
3	ด้านความเชื่อถือได้ (Reliability)	0.063	0.219
4	ด้านความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction)	0.546	0.241
5	ด้านอื่นๆ (Others)	0.029	0.056

จากรูปที่ 2 เป็นแบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมุมมองการบริการด้านต่างๆ โดยมีทั้งหมด 5 มุมมองได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านความต่อเนื่อง ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความพึงพอใจของลูกค้า และด้านอื่นๆ ภายใต้อสมมติฐานที่ว่าทุกมุมมองมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันคือ มีผลกระทบต่ตัวเอง ส่งผลกระทบต่อมุมมองอื่น และได้รับผลกระทบจากมุมมองอื่น เพื่อหาคะแนนความสำคัญของมุมมองต่างๆ ซึ่งผลที่ได้จากการประมวลผลจากโปรแกรมสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1 โดยจะเห็นได้ว่าการไฟฟ้านครหลวง

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

ไญ้ด้าน การพิมพ์ของของถูกกามกทเหตุ ยันดับที่ สองคือ ด้านคุณภาพ อันดับที่สามคือ ด้านความ ต่อเนื่อง รองลงมาคือด้านความเชื่อถือได้ และด้าน อื่นๆ ในขณะที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ให้ ค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญด้านคุณภาพ มีค่า มากที่สุด อันดับที่สองคือ ด้านความพึงพอใจของ ลูกค้า อันดับที่สามคือ ด้านความเชื่อถือได้ รองลงมาคือด้านความต่อเนื่อง และด้านอื่นๆ

2) การให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญ ขององค์ประกอบ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม เกณฑ์ คือ

- กลุ่มเกณฑ์ด้านความเหมาะสมกับองค์กร

รูปที่ 3 แบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านความเหมาะสมกับองค์กร

จากรูปที่ 3 เป็นแบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบด้านความเหมาะสมกับองค์กร โดยมี ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ก่อให้เกิดการพัฒนา องค์กร สะท้อนถึงผลการดำเนินงาน และความ ชัดเจนของดัชนีวัดสมรรถนะ ภายใต้สมมติฐาน ที่ว่าทุกมุมมองมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันคือ มี

ผลกระทบต่อตัวเอง ส่งผลกระทบต่อมุมมองอื่น และได้รับผลกระทบจากมุมมองอื่น เพื่อหา คะแนนความสำคัญของมุมมองต่างๆ ซึ่งผลที่ได้ จากการประมวลผลจากโปรแกรมสามารถแสดง ได้ดังตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า กฟภ.ให้ความสำคัญ กับความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มากที่สุด รองลงมาคือ ก่อให้เกิดการพัฒนาองค์กร สะท้อนถึงผลการดำเนินงาน และความชัดเจนของ ดัชนีวัดสมรรถนะ ตามลำดับ ในขณะที่ กฟภ. ให้ น้ำหนักคะแนน ของ ความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ก่อให้เกิดการพัฒนา องค์กร และความชัดเจนของดัชนีวัดสมรรถนะ ด้วยน้ำหนักคะแนนที่เท่ากัน ส่วนน้ำหนักของการ สะท้อนถึงผลการดำเนินงานมีค่าน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญ ของ องค์ประกอบด้านความเหมาะสมกับองค์กร

ลำดับที่	มุมมองการบริการด้านต่างๆ	น้ำหนักคะแนน ความสำคัญ	
		กฟน.	กฟภ.
1	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (Consistency)	0.611	0.286
2	สะท้อนถึงผลการดำเนินงาน (Reflection)	0.085	0.142
3	ก่ให้เกิดการพัฒนาองค์กร (Improvement)	0.253	0.286
4	ความชัดเจนของดัชนีวัดสมรรถนะ (Clarity)	0.051	0.086

รูปที่ 4 แบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านความพร้อมของข้อมูล

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญขององค์ประกอบด้านความพร้อมของข้อมูล

ลำดับที่	องค์ประกอบด้านความพร้อมของข้อมูล	น้ำหนักคะแนนความสำคัญ	
		กฟน.	กฟภ.
1	ความพร้อมของข้อมูล (Readiness)	0.769	0.210
2	ความถูกต้องของข้อมูล (Accuracy)	0.147	0.550
3	ความทันสมัยของข้อมูล (Modernity)	0.084	0.240

จากรูปที่ 4 เป็นแบบจำลองโครงข่ายเชิงวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านความพร้อมของข้อมูล โดยมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบได้แก่ ความพร้อมของข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูล และความทันสมัยของข้อมูล ภายใต้สมมติฐานที่ว่าทุกมุมมองมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันคือ มีผลกระทบต่อตัวเอง ส่งผลกระทบต่อมุมมองอื่น และได้รับผลกระทบจากมุมมองอื่น เพื่อหาคะแนนความสำคัญของมุมมองต่างๆ ซึ่งผลที่ได้จากการ

ประมวลผลจากโปรแกรมสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3 จะเห็นได้ กฟน. ให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญด้านความพร้อมของข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือ ความถูกต้องของข้อมูล และความทันสมัยของข้อมูล ตามลำดับ ส่วน กฟภ. ให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญด้านความถูกต้องของข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือ ความทันสมัยของข้อมูล และความพร้อมของข้อมูล ตามลำดับ

4. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์และประมวลผลในขั้นตอนข้างต้น โดยพิจารณาจากลำดับคะแนนของดัชนีสมรรถนะแต่ละตัวตามเกณฑ์ด้านความเหมาะสมกับองค์กรและความพร้อมของข้อมูล ซึ่งเรียงลำดับจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดของการไฟฟ้าแต่ละแห่ง ทำให้ได้ดัชนีวัดสมรรถนะที่มีความเหมาะสมกับองค์กรและมีความพร้อมของข้อมูลที่เพียงพอที่จะนำไปกำหนดเป็นดัชนีวัดสมรรถนะหลักทั้งสิ้น 18 ตัว สำหรับ กฟน. และ 28 ตัว สำหรับ กฟภ. แต่เนื่องจากการไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งเป็นองค์กรที่ดำเนินธุรกิจในลักษณะเดียวกันคือ จัดหาและจำหน่ายไฟฟ้าแก่ผู้ใช้ไฟฟ้า ดังนั้นเพื่อให้ง่ายต่อการกำกับดูแลของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน จึงได้ทำการรวมดัชนีวัดสมรรถนะที่ได้ในเบื้องต้นให้เป็นดัชนีวัดผลการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยสามารถรวมได้ทั้งสิ้น 30 ตัว ซึ่งครอบคลุมทุกมุมมองได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านความต่อเนื่อง ด้านความเชื่อถือได้ และด้านความพึงพอใจของลูกค้า และเนื่องจากจำนวนดัชนีที่ได้มีจำนวนค่อนข้างมาก หากนำดัชนีทั้งหมดนี้ไปประยุกต์ใช้ภายในองค์กรพร้อมกันทั้งหมด อาจ

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

การดำเนินการของบริษัทประกันภัยทางทะเลและกรมธรรม์ประกันภัยในการจัดหาและจัดเก็บข้อมูล นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าดัชนีบางตัวที่มีความคล้ายคลึงกันและบางตัวมีจุดมุ่งหมายในการวัดผลเหมือนกัน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้ทำการสรุปดัชนีสมรรถนะหลักที่คาดว่าจะมีความเหมาะสมต่อการไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งได้ดังตารางที่ 4 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 12 ตัว แบ่งเป็นดัชนีวัด

สมรรถนะที่การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายขึ้นอยู่กับปัจจุบัน 10 ตัว ส่วนที่เหลืออีก 2 ตัว เป็นดัชนีที่การไฟฟ้าทั้ง 2 แห่ง ยังไม่เคยกำหนดเป็นดัชนีวัดสมรรถนะหลักขององค์กร แต่ดัชนีดังกล่าวทั้ง 12 ตัวนี้ได้ผ่านการทบทวนจากผู้เชี่ยวชาญ และการจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยทุกฝ่ายมีความเห็นด้วยกับผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้

ตารางที่ 4 ดัชนีวัดสมรรถนะหลักสำหรับการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย

ดัชนีวัดสมรรถนะหลัก	
1.	การแจ้งดับไฟฟ้าล่วงหน้าและระยะเวลาที่ดับไฟจะต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาที่แจ้งไว้ (ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน)
2.	การจ่ายกระแสไฟฟ้าคืนหลังเกิดเหตุขัดข้อง (ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน)
2.1	เนื่องจากระบบจำหน่ายขัดข้อง
2.2	เนื่องจากไฟฟ้าดับ
3.	ระยะเวลาในการติดตั้ง สำหรับการติดตั้งใหม่และลูกค้ารายใหม่
4.	การอ่านค่าหน่วยไฟฟ้าที่ใช้อย่างจริง
5.	ระยะเวลาในการต่อกลับใช้ไฟฟ้าใหม่ของลูกค้าเดิม (นับจากวันที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเรียบร้อยแล้ว)
6.	การตรวจสอบและแก้ไขคำร้องเรียนเกี่ยวกับแรงดันและไฟกระพริบ
6.1	การตรวจสอบคำร้องเรียนเกี่ยวกับแรงดันและไฟกระพริบ
6.2	การแก้ไขคำร้องเรียนเกี่ยวกับแรงดันและไฟกระพริบ
7.	การออกใบแจ้งหนี้ค่าไฟฟ้า
8.	ค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งที่ไฟฟ้าดับที่ขอมให้เกิดขึ้นได้ต่อลูกค้าหนึ่งรายในหนึ่งปี (SAIFI)
9.	ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่ไฟฟ้าดับที่ขอมให้เกิดขึ้นได้ต่อลูกค้าหนึ่งรายในหนึ่งปี (SAIDI)
10.	การตอบข้อร้องเรียน
10.1	ทางจดหมาย
10.2	ทางโทรศัพท์
10.3	เกี่ยวกับใบเสร็จรับเงินและเงื่อนไขเกี่ยวกับการชำระเงิน
*11.	การจ่ายเงินค่าปรับตามที่รับประกันในระยะเวลาที่กำหนด
*12.	ความพึงพอใจของลูกค้า
12.1	ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ
12.2	กิริยามารยาทของพนักงานให้บริการ
12.3	ระยะเวลาในการดำเนินการตามคำร้องขอที่เป็นไปตามมาตรฐาน

หมายเหตุ * คือดัชนีวัดสมรรถนะหลักที่การไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งยังไม่เคยกำหนดเป็นดัชนีวัดสมรรถนะหลักขององค์กร

การสร้างตัวชี้วัดสมรรถนะหลักขององค์กรนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ตามสภาพแวดล้อม และตามความพร้อมของแต่ละองค์กร โดยงานวิจัยนี้ได้สร้างตัวชี้วัดสมรรถนะหลักโดยอาศัยการเทียบเคียงร่วมกับการสอบถามความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประมวลผลโดยเทคนิค ANP จากโปรแกรมสำเร็จรูป Super Decision ทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำประชาพิจารณ์โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทำการวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดสมรรถนะหลักที่มีความเหมาะสมกับองค์กร เพื่อนำไปใช้ในการควบคุมดูแลกิจการ การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า KPIs ที่ได้รับการคัดเลือกและนำมาใช้ในหน่วยงานนี้ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่ความพึงพอใจของลูกค้า ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานและความพร้อมของข้อมูลเป็นหลัก โดยจำนวนดัชนีวัดสมรรถนะหลักที่ได้รับการคัดเลือกมานี้มีจำนวนลดลงจากจำนวนดัชนีวัดสมรรถนะที่ใช้อยู่เดิมถึง 14 ตัว ซึ่งส่งผลให้องค์กรสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูลและลดเวลาในการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่า KPIs ที่ได้รับการคัดเลือกเหล่านี้มีความสอดคล้องกับ KPIs ของการไฟฟ้าต่างประเทศที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศที่ได้รับการพัฒนาแล้วอีกด้วย ได้แก่ อังกฤษ สกอตแลนด์และเวลส์ ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อิตาลี เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณสถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้

7. เอกสารอ้างอิง

Azhar, T. M. and Leung, L. C. (1993). A Multi-Attribute Product Life-Cycle Approach to Replacement Decisions: An Application of Saaty's System-With-Feedback Method. *The Engineering Economist*, Vol. 38 (4), Summer, pp. 321-344.

Bauer, K. (2004). The power of Metrics: KPIs – The Metrics that Drive Performance Management. Column published in *DM Review Magazine*.

Chakrabarty, A. and Tan, K.C. (2006). Applying Six-Sigma in the Service Industry: A Review and Case Study in Call Center Service. Vol2: 728-732.

Council of European Energy Regulators. (2003). Second Benchmarking Report on Quality of Electricity Supply. September 2003.

Hamalainen, R.P. and Seppalainen, T.O. (1986). The Analytic Network Process in Energy Policy Making. *Socio-Economic Planning Science*, Vol. 20 (6), pp. 399-405.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

- ation
of the Analytic Network Process
(ANP) for University Selection
Decisions. ScienceAsia, Volume 30
No.4, December 2004.
- Meade, L.M. and Rogers, K. J. (1997). A
Method for Analysing Agility
Alternatives for Business Procedures.
Institute of Industrial Engineers, pp.
960-965.
- Meade, L. and Sarkis, J. (1998). Strategic
Analysis of Logistics and Supply
Chain Management Systems using
Analytical Network Process. Logistics
and Transportation Review, Vol. 34(3),
pp. 201-215.
- Olve, N. G., Roy, J. and Wetter, M. (1999).
Performance Drivers, A Practical
Guide to Using the Balanced
Scorecard. John Wiley & Sons,
Chichester, pp. 129-130.
- Saaty, T. L. (1999). Fundamental of the
analytic network process. ISAHP
1999: 1-14.
- Saaty, T. L. (2001). Decisions making with
dependence and feedback: The
Analytic Network Process. 2nd Edition
(Extensively revised with new
applications), RWS Publications,
Pittsburgh.
- Seang, G. S. (2003). Best Practices in KPI.
Paper presented at the National
Conference of Key Performance
Indicators. Pan Pacific Hotel, Kuala
Lumpur, 21-23 October 2003.
- Sinclair, D. and Zairi, M. (1995).
Benchmarking Best-Practice
Performance Measurement with in
Companies Using Total Quality
Management. Benchmarking for
Quality Management & Technology,
Vol. 2 No. 3: 53-71.
- Super Decisions Software for Decision
Making. วันที่สืบค้น มกราคม 2551,
จาก <http://www.superdecisions.com>
- ก่อโชค และฐิตินันท์. (2549). การพัฒนาระบบ
ช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อแท่นพิมพ์
ออฟเซตที่โดยกระบวนการโครงข่าย
เชิงวิเคราะห์. การประชุมวิชาการด้าน
การวิจัยดำเนินงาน ประจำปี พ.ศ. 2549,
วันที่ 31 สิงหาคมและ 1 กันยายน 2549,
ณ โรงแรมหลุยส์ แพเวิร์น หลักสี่
กรุงเทพมหานคร.
- ดวงทอง และชูเวช. (2547). การวิเคราะห์
โครงสร้างการตัดสินใจในการเลือกซื้อ
รถยนต์นั่งขนาดกลางโดยใช้

ี. การ

ประชุมวิชาการนานาชาติของสถาบันงาน
ประจำปี พ.ศ. 2547, วันที่ 2-3 กันยายน
2547, ณ อาคาร KU Home
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
กรุงเทพมหานคร.

ธาราริน อร่ามเจริญ. (2543). การวัดสมรรถนะ
ระบบการจัดการซ่อมบำรุง .
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิรัชรา ก่อกุลดิลก. (2547). การพัฒนาตัวชี้วัดผล
การปฏิบัติงานตามแนวคิดการ
ประเมินผลแบบลิจิตสมดุของงานการ
พยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลราชวิถี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท สาขา
ภาควิชาวิศวกรรม
อุตสาหกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พสุ เดชะรินทร์. (2546). เส้นทางจากกลยุทธ์สู่
การปฏิบัติด้วย Balance Scorecard และ
Key Performance Indicators (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาตรฐานคุณภาพการบริการการไฟฟ้าฝ่าย
จำหน่าย. (2550). วันที่สืบค้น สิงหาคม
2550, จาก [http://www.eppo.go.th/power](http://www.eppo.go.th/power/pw-QS-standardservice.html)
[/pw-QS-standardservice.html](http://www.eppo.go.th/power/pw-QS-standardservice.html)

วารสารวิจัยพลังงาน ปีที่ 6 ฉบับปี 2552/1

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2545). คุณภาพ คือการบูรณา
การ (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: ส.เอเชีย
เพรส.